

Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi

<http://kutuphane.uludag.edu.tr/Univder/uufader.htm>

Öğretmen Adaylarının Çocukluk Çağı Örselenmeleri ile Psikolojik Belirti Düzeylerinin İncelenmesi

Serpil PEKDOĞAN

Yrd. Doç. Dr., Hitit Üniversitesi, serpil4423@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının, çocukluk çağı örselenmeleri ile psikolojik belirti düzeylerini incelemektir. Araştırmanın örneklemini 322 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Örneklemi oluşturan öğretmen adaylarının çocukluk çağı örselenme yaşantıları ve psikolojik belirti düzeylerini belirlemek için, Çocukluk Örselenme Yaşantıları Ölçeği (ÇÖYÖ) ve SCL-90-R Psikolojik Belirti Tarama Listesi uygulanmıştır. Elde edilen veriler üzerinde t testi uygulamaları ve pearson çarpım momentler korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Araştırmanın sonucunda öğretmen adaylarının çocukluk çağı örselenme yaşantıları ölçeğinden ve psikolojik belirti tarama testinden aldıkları puanların orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen adaylarının çocukluk çağı örselenme yaşantıları ve psikolojik belirtilerinin cinsiyet değişkeni bakımından farklılaştığı görülmektedir. Aynı zamanda öğretmen adaylarının fiziksel örselenme düzeyleri ile psikolojik belirtilerinin toplamında, ,05 anlamlılık düzeyinde pozitif bir ilişki bulunduğu görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Çocukluk çağı örselenme, Öğretmen adayı, Psikolojik belirti.

Investigating Childhood Abuse and Psychological Symptom Level of Teacher Candidates

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the level of childhood abuse and psychological symptoms of teacher candidates. The sample consists of 322 teacher candidates. In the study which relies on Scanning Model, Childhood t-Trauma Questionnaire and Symptom Check List (SCL-90-R) were applied in order to investigate the levels of abuse in childhood and psychological symptoms t test and Pearson Moment Correlation Coefficient Techniques were used for the statistical analysis of the research data. As a result of the research, it has been found that the mean of scores obtained from Childhood t-Trauma Questionnaire was average. It is observed that childhood abuse experiences and psychological symptoms varied in terms of gender variable. It has been also found that in the significance level of ,05, there is a positive relationship between physical abuse levels and psychological symptoms.

Key Words: Childhood Abuse, Teacher candidates, Psychological symptoms.

GİRİŞ

Gelişimin en hızlı ve yoğun olarak yaşandığı çocukluk döneminde, değişime uyum sağlama çabası çocukları psikolojik rahatsızlıklar açısından risklere açık hale getirmektedir. Bu süreçte çocuk ruh sağlığı; psikosozyal çevre, eğitim yaşamındaki güçlükler, şiddet, ihmal ve örselenmeye maruz kalma gibi bir çok faktörün etkisi altına girmektedir (Kieling vd., 2011; Akt: Yılmaz Irmak, 2011).

Örselenme çocuğun gelişimini olumsuz yönde etkileyen her türlü davranışları içermektedir ve günümüzde de yaygın bir şekilde devam etmektedir. Toplumların sağlam temeller üzerine oturması, çocukların ruhsal ve fiziksel olarak sağlıklı olmasıyla mümkündür. Bu bağlamda günümüzde çocuk örselenmesinin, önemini koruyan bir olgu olduğu görölmektedir (Doğrucan ve Yıldırım, 2011). Çocuk örselenmesi ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde fiziksel örselenme, cinsel örselenme, duygusal örselenme ve ihmal konularında öncelikli olarak çalışmaların yapıldığı görölmüştür. Çocuk örselenmesi ve ihmaliinde, en başta örselenme ve ihmaliin sıklıkla yapılmadığı, ruhsal sorunları olan insanların örselenme ve ihmali davranışlarını yapabileceği, örselenmenin sosyo ekonomik olarak alt düzeyde görülebileceği ve bu bireylerin çocukluk döneminde bu tür

davranışlar yaşadığı, günümüzde de örselenmenin artış gösterdiğine ilişkin görüşler mevcuttur (Gelles, 1987; Akt: Yılmaz Irmak, 2008).

Fiziksel örselenme, 18 yaşından küçük bir çocuğa ebeveyni veya başka bir yetişkin tarafından yapılan nesne ya da el ile vurma, tekme atma, sarsma, bıçak gibi sivri cisimlerle yaralama ya da boğma gibi davranışlar sonucu vücudunun hasara uğraması veya risk alması olarak tanımlanmaktadır (Kolko, 2002). Duygusal örselenme, bir eylemin varlığı ya da yokluğunun çocuğa psikolojik zarar vermesi olarak tanımlanmaktadır (Hart, Brassard, Binggelli ve Davidson, 2002). Duygusal örselenme, fiziksel ve cinsel örselenmeye göre daha fazla görülmekte, zararı daha fazla olmakta bu yüzden de daha zor gözlenebilmektedir. Çocuk duygusal örselenmeye maruz kaldığında aslında diğer örselenme türlerine de maruz kalmaktadır. Çünkü duygusal örselenme, sözel örselenmeyle beraber fiziksel olmayan, çoğunlukla ceza ve sözlü tehditleri kapsamaktadır (Glaser, 2002). Bu yüzden duygusal örselenmenin önlenmesi, fiziksel ve cinsel örselenmenin önlenmesinde de büyük önem taşımaktadır.

Cinsel örselenme; çocuk ve yetişkin arasında olan temas, yetişkin ya da başka birinin uyarılması amacıyla kullanılmışsa çocuk cinsel olarak örselenmiş demektir (AAPC, 1991). Cinsel örselenme türleri genellikle gizil olarak kalmakta bu nedenden ötürü saptanması diğer örselenme türlerine göre daha zor olmaktadır. İhmal ise, çocuğun barınma, öz bakım, eğitim alma, korunma ve gözlenme gibi hayati ihtiyaçlarının ona bakmakla yükümlü kişiler tarafından yerine getirilmemesidir (UNİCEF, 1995). İhmal, fiziksel örselenme kadar örselleyici olmamasına rağmen, fiziksel örselenmeden daha sık görülmekte ve sonuçları çok ciddi olmadığı takdirde önemsenmemektedir (Polat, 2007).

Çocuk örselenmesi, genel anlamda, 0-18 yaş aralığındaki çocuğun, belli zamanlarda, kendisine bakan yetişkinler ya da bir çocuk tarafından büyüme ve gelişme sürecine olumsuz etkide bulunan, kaza dışında olan ve önlenebilecek durumdaki davranışları yaşaması olarak açıklanabilir. İstismar yaşantılarının çocuğa verdiği zararların yanı sıra, çocuğun ailesi ve yaşadığı toplumda çeşitli sorunlar yaşamakta, bu sorunların sonucunda sakatlanma ve ölüm durumları yaşanabilmektedir. Ülkemizde birbirinden farklı 8 ilde, yaşları 4-12 arasında olan 16,100 çocuk üzerinde yapılan bir araştırmada kız çocuklarının %34,6'sının, erkek çocukların; % 32,5'inin fiziksel örselenmeye maruz kaldığı ve bunların sırasıyla aile üyeleri, akraba ve çocuklarla irtibatlı bakıcı, öğretmen gibi kişilerden olduğu belirtilmiştir (Yalçın, 2011). Amerika'da 1998 yılında yapılan bir çalışmada yaklaşık 2,8 milyon çocuğun örselenmeye uğradığı belirtilmiştir. Çocukların en çok ihmal edildikleri

(%54), daha sonra fiziksel (%23), cinsel (%12) ve duygusal (%6) örselenmeye uğradıkları araştırma sonuçları içerisinde yer almıştır. Çalışmada özellikle fiziksel örselenme için yaş ve cinsiyet ayrımı belirtilmemiştir (Kolko, 2002).

Çocuk örselenmesi ve ihmalinin çocuklar üzerindeki kısa ve uzun süreli sonuçlarını belirtmek için yapılan araştırmaların çoğunda, çocuk örselenmesi ve ihmaline uğrayan çocukların sosyal-duygusal, bilişsel ve dolayısıyla davranışsal gelişim alanlarında çeşitli olumsuzluklar sergilediği sonucuna ulaşılmıştır (Kendall-Tackett, 2002; Nurcombe, 2000; Springer, Sheridan, Daphne ve Carnes, 2003; Tanner ve Turney, 2003). Bağlanmada sorun yaşama, düşük akademik beceri, benlik saygısında sorun, suçla yönelim, depresyon, stres bozukluğu, zekâ seviyesinde gerileme, akran ilişkilerinde sorun, intihara eğilim, beslenme ve uyku bozuklukları ve erken dönemde çeşitli cinsel içerikli davranışlar sergileme bunlardan bazılarıdır. (Ammerman, Cassisi, Herseni ve Van Hasselt, 1986; Kendall-Tackett, 2002). Bulgular çocukların yaşı, örselenmeci yada ihmalcinin çocuğa yakınlık düzeyi, çocuğa verilen hizmetin içeriği gibi durumlara göre değişiklik gösterebilmektedir (Runyan vd.,2002).

İstanbul ilinde 1455 çocukla yapılan bir araştırmada kız çocuklarının en çok örselenmeye uğradığı, 7-11 yaş aralığındaki çocukların ise çoğunlukla duygusal örselenmeye uğradıkları belirlenmiştir. İstismarcıların ise genellikle 13-20 yaş aralığındaki kişiler olduğu belirtilmektedir (Dunn, vd., 2002). Çocuk örselenmesi ve ihmali konusundaki araştırmalar çeşitli örselenme ve ihmali türlerinin farklı gelişimsel alanlar üzerinde etkili olabileceği konusunda bulgulara ulaşılmıştır. Örneğin; fiziksel örselenmeye maruz kalan bireylerde; fiziksel yaralanma, uzun vadeli engel durumuna sahip olma, duygusal işlev bozuklukları görülürken, cinsel örselenmeye uğrayan bireylerin; güven duyma ve kadın-erkek ilişkisinde sorunlar yaşadığı, ihmale maruz kalan bireylerde ise bilişsel gelişim alanlarında gerileme olduğu gözlenmektedir (Herrenkohl, Egolf ve Herrenkohl, 1997; Kendall-Tackett, Williams ve Finkelhor, 1993).

Kanada'da yapılan araştırmada ise hem fiziksel örselenme hem de ihmali içeren bir çevrede yetişen çocukların, bilişsel işlevlerinde daha fazla hasar olduğu saptanmıştır (Nolin ve Either, 2007). Duygusal örselenme ve ihmale uğrayan çocuklarda ise, duyguları dışla vurma ve içe atma sorunları, sosyal çevre ile olan ilişkilerde bozukluk, özgüven sorunu, intihar ve çocukluk döneminde mastürbasyon gibi çeşitli psikiyatrik sorunlar oluşmaktadır (King vd.,2004). Green vd. (1999) tarafından yapılan çalışmada ise; erişkin kadınların 1/5 ile 2/5'inin ve erişkin erkeklerin

yaklaşık 1/10'unun çocukluklarında cinsel örselenmeye uğradıkları, kurbanların %71'inin kız, %29'unun erkek olduğu, kurbanların yaklaşık yarısında yineleyici cinsel örselenme olduğu, örselenmeye maruz kalanlardan %9'unun birden fazla kişi tarafından örselendiği, aile içi örselenmeye uğrayan çocukların %20'sinin aileleri dışında başkaları tarafından da örselenmeye uğradığı tespit edilmiş; cinsel örselenme oranlarının, kızlarda %10–25, erkeklerde %2–10 arasında değişmekte olduğu belirtilmiştir.

Çocukluk döneminde örselenmeye maruz kalan bireylerde birçoğ olumsuz durumların yařandđı, bunlar içerisinde en yoğun olarak riskli davranışlar sergileme oranının arttığı çalışmalarda alan yazınında bulunmaktadır (Brown vd. 2010). Yapılan birçoğ araştırma yetişkinlerin çocuklukta yaşanan örselenme sonrasındaki sosyal duygusal problemlerinin ileride devam edeceğini, bu kişilerin yetişkinlik dönemlerinde duygularını kontrol etmede sorunlar yaşayarak başkalarıyla kavga etme ve fazla dürtüsel davranışlar sergileme eğiliminde olabileceklerini belirtmektedir (Street, Gibson ve Holohan, 2005).

Çocukluk döneminde örselenme ve ihmale maruz kalmak, çocukluk yaşantısını olumsuz etkilediği kadar yetişkinlik döneminde de pek çok soruna neden olabilmektedir. Ülkemizde ve dünyada örselenme alanında yapılan araştırmalar incelendiğinde, fiziksel, duygusal ve cinsel örselenmenin farklı boyutları üzerinde yapılmış birçoğ araştırma bulunmaktadır. Fakat bu araştırmalar incelendiğinde, çocukluk dönemindeki örselenme yaşantılarının, üniversite öğrencilerinin psikolojik belirtileri üzerindeki etkisini incelemeye yönelik fazla çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu sebepten dolayı, araştırmaya yapılmaya değer bulunmuştur. Araştırmanın amacı öğretmen adaylarının çocukluk çağı örselenme yaşantıları ve psikolojik belirti düzeylerinin incelenmesidir. Bu amaca bağlı olarak aşağıdaki problemlere yanıt aranmıştır.

1. Öğretmen adaylarının çocukluk çağı örselenme yaşantıları ve psikolojik belirti durumları ne düzeydedir?
2. Öğretmen adaylarının çocukluk çağı örselenme yaşantıları ve psikolojik belirtileri cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?
3. Öğretmen adaylarının çocukluk çağı örselenme yaşantıları ile psikolojik belirti arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırma ilişkisel tarama modelinde desenlenmiştir. İlişkisel tarama modelleri, iki ya da daha çok değişken arasında birlikte değişimin varlığını veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir. İlişki aramalarındaki betimlemeler var olanın belli standartlara uyan ölçülerini bulmaya çalışmaktan çok, birey, nesne vb. durumlar arası ayrımların belirlenebilmesi amacına dönüktür. İlişkisel çözümleme korelasyon türü ilişki ile karşılaştırma yolu ile elde edilen ilişkilerdir (Karasar, 2012).

Çalışma Grubu

Araştırmanın örneklemini 2015-2016 eğitim öğretim yılında Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Eğitimi (OKÖN) ve Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık (RPD) bölümünde öğrenim gören 1.,2.,3. ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmaya 322 öğretmen adayı katılmıştır. Çalışmanın örnekleminin oluşturulmasında basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Buna göre basit seçkisiz örneklemede; her bir örneklem eşit seçilme olasılığına sahiptir. (Büyüköztürk, Çakmak Kılıç, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2011). Katılımcılara ait demografik bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 1. Öğretmen Adaylarına İlişkin Demografik Özellikler

Değişkenler	Alt Kategoriler	Frekans	%
Cinsiyet	Kız	261	81,1
	Erkek	61	18,9
Yaş	18	49	15,2
	19	77	23,9
	20	80	24,8
	21	79	24,5
	22 ve üstü	37	11,5
Bölüm	OKÖN	160	49,7
	RPD	162	50,3
Sınıf	1. Sınıf	77	23,9
	2. Sınıf	80	24,8
	3. Sınıf	81	25,2
	4. Sınıf	84	26,1

Veri Toplama Araçları

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının, çocukluk çağında maruz kaldıkları örselenme yaşantılarını değerlendirmek için Çocukluk Örselenme Yaşantıları Ölçeği (ÇÖYÖ) ve psikolojik belirti düzeylerini değerlendirmek için ise SCL-90-R Psikolojik Belirti Tarama Listesi kullanılmıştır.

Çocukluk Örselenme Yaşantıları Ölçeği (ÇÖYÖ): Bernstein ve arkadaşları tarafından geliştirilen ölçek, 18 yaşından önceki örselenme yaşantılarını belirlemeye yönelik geliştirilmiş olup, 40 maddelik, 5'li likert tipi bir ölçektir. Yanıtlar hiçbir zaman (1), nadiren (2), bazen (3), sıklıkla (4) ve çok sık (5) olarak verilmektedir. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları sonucunda ölçeğin Cronbach alfa katsayısının ,79 ve ,94 arasında değiştiği görülmüştür. Ölçeğin duygusal örselenme, duygusal ihmal, cinsel kötüye kullanım ve fiziksel kötüye kullanım olmak üzere dört alt ölçeği bulunmaktadır. Ölçeğin Türkçeye uyarlanması Aslan ve Alparslan (1999) tarafından yapılmıştır. ÇÖYÖ Cronbach alfa katsayısı ,96, alt ölçeklerin ise ,94-,96 arasında bulunmuştur. Faktör analizi sonucunda ölçeğin üç faktörlü bir yapı gösterdiği belirlenmiştir. Bu faktörler duygusal kötüye kullanım ve duygusal ihmal, cinsel kötüye kullanım ve fiziksel kötüye kullanım olarak belirlenmiştir. ÇÖYÖ Türkçe formunda ölçekten alınabilecek en alt puan 40, en üst puan 200, duygusal kötüye kullanım ve duygusal ihmal alt ölçeği için bu değerler 19 ve 95, fiziksel kötüye kullanım alt ölçeği için 16 ve 80, cinsel kötüye kullanım alt ölçeği için ise 5-25'dir (Aslan ve Alparslan, 1999).

SCL-R Psikolojik Belirti Tarama Listesi: Derogotis (1976) tarafından geliştirilen Belirti Tarama Listesi (SCL-90-R) veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Dağ (1991)'ın yaptığı çalışmalarda ölçeğin tümünün Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı ,97 bulunmuş, ölçeğin tüm alt ölçekler ve genel göstergelerle bulunan korelasyonların ,51 ile ,91 değerleri arasında değiştiği saptanmıştır. Ölçme aracının, alt testlerine ilişkin test-tekrar test güvenirliliği şöyle sıralanabilir. Somatizasyon (Som) ,82, Obsesif Kompulsif (Ob-Kom) ,84, Kişiler Arası Duyarlılık (K-D) ,79, Depresyon (Dep),78, Kaygı (Kay) ,73, Öfke ve Düşmanlık (Öf-Düş) ,79, Fobik Anksiyete (Fob-Ank) ,78, 36 Paranoid Düşünce (Pard) ,63, Psikotizm (Psik) ,73 ve Ek Ölçek (E-Ö) ,77 olarak bulunmuştur. Ölçeğin geçerliliği MMPI (Minnesota Çok Yönlü Kişilik Envanteri) ile uyum geçerliliğine bakılmış ve MMPI ve SCL-90-R alt ölçekleri arasındaki korelasyonlar ,40 ve ,59 arasında değişmektedir. Ölçeğin gençler için uygulanabilir olduğu ve çok değişik gruplara uygulanabileceği belirtilmektedir (Kılıç, 1989). Ölçekte boş bırakılanlar hariç tüm maddelere verilen puanların ortalaması "Genel Belirti Düzeyini (Global Symptom Index) GSI" verir. Ölçme aracı Hiç (0), Çok Az

(1), Orta Derece (2), Oldukça Fazla (3) ve İleri Derecede (4) olarak puanlanmaktadır. Ölçme aracında toplam 90 madde bulunmaktadır. Bireyin ölçekten aldığı puanın yüksekliği, bireyin daha ileri düzeyde psikolojik belirtilere sahip olduğu anlamına gelmektedir (Yeşilyaprak ve Kısaç, 2000).

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analizinde SPSS 20.0 programı kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının çocukluk çağı örselenme yaşantıları ve psikolojik belirtilerinin, değişkenler açısından normal dağılıp dağılmadığını belirlemek amacıyla normalite testi yapılmıştır. Puanların normal dağıldığı tespit edilmiştir ($p>.05$). Bu yüzden, verilerin analizinde bağımsız örneklem t testi ve Pearson çarpım momentler korelasyon katsayısı kullanılmıştır. Analiz sonuçları ,05 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Araştırmanın birinci alt problemi olan, öğretmen adaylarının çocukluk çağı örselenme yaşantıları ve psikolojik belirtileri düzeylerinin nasıl olduğuna ilişkin soruya yanıt aranmıştır. Ölçme araçlarından aldıkları puanlar hesaplanmış ve tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmen Adaylarının Çocukluk Çağı Örselenme Yaşantıları Puanlarına İlişkin Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Min. Max. Değerleri

Alt Boyutlar	n	\bar{X}	ss	Min	Max
Fiziksel Kötüye Kullanım	322	26,44	6,13	16,00	56,00
Duygusal Kötüye Kullanım	322	69,29	9,41	35,00	109,00
Cinsel Kötüye Kullanım	322	6,00	2,20	4,00	32,00
Toplam	322	101,72	9,14	69,0	140,00

Tablo 2 incelendiğinde, öğretmen adaylarının Çocukluk ÇÖYÖ ölçeğinin Fiziksel Kötüye Kullanım alt boyutundan almış oldukları ortalama puanlar ($\bar{X}=26,44$)'tür. ÇÖYÖ'nin fiziksel kötüye kullanım alt boyutundan alınabilecek en düşük puan 16, en yüksek puan ise 80'dir. Bu bulgulara göre öğretmen adaylarının fiziksel örselenme düzeylerinin düşük olduğu söylenebilir. Öğretmen adaylarının Duygusal Kötüye Kullanım alt ölçeğinden aldıkları ortalama puanın ($\bar{X}=69,29$)'tur. Duygusal kötüye kullanım alt ölçeğinden alınabilecek en düşük puan 19, en yüksek puan ise

95 olduğuna göre, duygusal kötüye kullanım düzeyinin yüksek olduğu görülmektedir. Cinsel kötüye kullanım puanları incelendiğinde ise, ortalama puanın ($\bar{X}=6$) alt ölçekten alınabilecek en düşük puanın 5 en yüksek puanın ise 25 olduğu bilinmektedir. Bu bulgulara göre öğretmen adaylarının cinsel istismar düzeylerinin düşük olduğu söylenebilir.

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının Psikolojik Belirti Tarama Testi (SCL-90-R) Puanlarına İlişkin Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Min. Max. Değerleri

Ölçek	N	\bar{X}	ss	Min	Max
Scl top	322	90,64	54,57	2,00	274,0

Tablo 3'deki bulgular incelendiğinde öğretmen adaylarının SCL-90-R ölçme aracından aldıkları ortalama puanın $\bar{X}=90,64$ görülmektedir. Ölçme aracından alınan puanın yüksek olması, psikolojik belirti düzeyinin yüksek olduğu anlamına gelmektedir. Öğretmen adaylarının aldıkları ortalama puanların düşük olması, psikolojik belirtilerinin düşük olduğunu göstermektedir.

Araştırmanın ikinci alt problemi olan, öğretmen adaylarının çocukluk çağı örselenme yaşantıları ve psikolojik belirtileri cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır? sorusuna yanıt aranmış ve bulgular aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 4. Öğretmen Adaylarının Çocukluk Çağı Örselenme Yaşantıları Puanlarının Cinsiyete Göre t-testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
Fiziksel Kötüye Kullanım	Kız	261	102,91	8,88	320	2,445	,015
	Erkek	61	99,16	9,84			
Duygusal Kötüye Kullanım	Kız	261	26,13	5,91	320	-1,865	,063
	Erkek	61	27,75	6,89			
Cinsel Kötüye Kullanım	Kız	261	6,04	2,36	320	,837	,403
	Erkek	61	5,78	1,35			
Toplam	Kız	261	70,15	9,05	320	3,442	,001
	Erkek	61	65,62	10,10			

Tablo 4 incelendiğinde, cinsiyet değişkeni açısından öğretmen adaylarının Çocuk Örselenme Yaşantıları Ölçeğinin toplamından aldıkları ortalama puanların anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir ($p<,05$). Öğretmen adayları çocukluk çağında en çok fiziksel olarak örselendiklerini belirtmişlerdir, bu alt boyutta kız ve erkek öğretmen adaylarının ortalama puanları arasında anlamlı fark bulunmuştur ($p<,05$). Çocukluk çağında duygusal, fiziksel ve cinsel örselenmeye yönelik ortalama puanlar incelendiğinde, kızların erkeklerden daha yüksek puanlar aldıkları görülmüştür.

Tablo 5. Öğretmen Adaylarının Psikolojik Belirti Tarama Testi (SCL-90-R) Puanlarının Cinsiyete Göre t-testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
Somatizasyon	Kız	261	11,54	8,19	320	3,332	,001
	Erkek	61	7,77	6,86			
Obsesif-Kompulsif	Kız	261	14,78	7,27	320	1,265	,207
	Erkek	61	13,49	6,83			
Kişilerarası Duyarlılık	Kız	261	11,97	7,55	320	2,002	,046
	Erkek	61	9,8	6,80			
Depresyon	Kız	261	15,77	10,11	320	2,797	,005
	Erkek	61	11,86	8,35			
Kaygı (anks.)	Kız	261	9,08	7,21	320	2,384	,018
	Erkek	61	6,73	5,57			
Öfke-Düşmanlık	Kız	261	5,54	5,30	320	,381	,704
	Erkek	61	5,26	5,12			
Fobik Anksiyete	Kız	261	4,94	4,68	320	2,911	,004
	Erkek	61	3,09	3,32			
Paranoid Düşünce	Kız	261	6,53	4,48	320	1,624	,105
	Erkek	61	5,50	4,22			
Psikotizm	Kız	261	7,37	6,41	320	,990	,323
	Erkek	61	6,49	5,82			
Ek (iştah, uyku boz.,suçluluk)	Kız	261	8,03	5,13	320	3,235	,001
	Erkek	61	5,75	4,10			
Scl top	Kız	261	94,20	55,44	320	2,443	,015
	Erkek	61	75,39	48,18			

Tablo 5 incelendiğinde, öğretmen adaylarının psikolojik belirtilerinin cinsiyet bakımından farklılaştığı görülmektedir ($p<,05$). Kız ve

erkek öğretmen adaylarının, Psikolojik Belirti Tarama Testinin, somatizasyon, kişilerarası duyarlılık, depresyon, kaygı, fobik anksiyete ve iştah, uyku bozuklukları ve suçluluk alt boyutlarından aldıkları ortalama puanların, anlamlı şekilde farklılaştığı görülmektedir ($p<,05$). Psikolojik belirti türlerinde, kızların ortalama puanlarının, erkeklerden fazla olduğu görülmektedir.

Bu kısımda ise araştırmanın üçüncü alt problemi olan çocukluk çağı örselenme yaşantıları ile psikolojik belirti arasında anlamlı bir ilişkinin varlığının saptanması için, Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı hesaplanmış ve sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Tablo 6. Öğretmen Adaylarının Çocukluk Çağı Örselenmeleri ile Psikolojik Belirtileri arasındaki ilişki

Alt boyutlar	Fiziksel Kötüye Kullanım		Duygusal Kötüye Kullanım		Cinsel Kötüye Kullanım		Toplam	
	r	p	r	p	r	p	r	p
Somatizasyon	,097	,084	,004	,942	-,012	,833	,058	,303
Obsesif-Kompulsif	,181	,001	-,034	,544	-,001	,986	,090	,108
Kişilerarası Duyarlılık	,168	,003	-,034	,539	,008	,887	,084	,135
Depresyon	,202	,000	-,079	,161	,032	,564	,065	,247
Kaygı (anks.)	,186	,001	-,057	,306	,050	,374	,086	,123
Öfke-Düşmanlık	,145	,009	-,040	,469	,005	,927	,032	,562
Fobik Anksiyete	,136	,014	,011	,846	,022	,688	,054	,336
Paranoid Düşünce	,162	,003	-,080	,154	,032	,570	,037	,514
Psikotizm	,128	,022	-,008	,893	,067	,233	,096	,087
Ek (iştah, uyku boz., suçluluk)	,327	,000	-,059	,291	-,015	,786	,075	,182
Scl top	,206	,000	-,077	,175	,041	,466	,079	,158

Öğretmen adaylarının fiziksel örselenme düzeyleri ile obsesif kompulsif bozukluk, kişiler arası duyarlılık, depresyon, kaygı, öfke-düşmanlık, fobik anksiyete, paranoid düşünce, psikotizm, ek bozukluklar ile psikolojik belirtilerinin toplamında, ,05 anlamlılık düzeyinde pozitif yönde düşük bir ilişki bulunmaktadır ($p<, 05$). Öğretmen adaylarının duygusal

kötüye kullanım ve cinsel kötüye kullanım yaşantıları ile psikolojik belirtileri arasında bir ilişkiye rastlanılmamıştır ($p>,05$).

TARTIŞMA ve SONUÇ

Öğretmen adaylarının çocukluk çağında fiziksel ve cinsel örselenmeye maruz kalmalarının düşük düzeyde, duygusal örselenmeye maruz kalma düzeylerinin ise yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Duygusal örselenme, fiziksel olmayan ağır olan cezalar ve tehditleri içerdiği için diğer örselenme türlerine göre daha karmaşık bir yapı sergilemektedir. Çünkü fiziksel ve cinsel örselenmenin yarattığı fizyolojik belirtiler bir süre sonra geçmektedir, fakat duygusal örselenme varlığını uzun süre koruyabilmektedir (Glaser, 2002). Duygusal örselenme, tüm örselenme türlerinin yıkıcılığını açığa çıkarmaktadır. Geçmişte yaşanan örselenme vakalarının sonuçları, ilerleyen yaşlarda yaşam içerisindeki ilişkilerde kendisini belli ettiğinden dolayı (Hart vd., 2002), öğretmen adaylarının duygusal örselenmeye ilişkin puanları daha yüksek çıkmış olabilir.

Araştırmanın başka bir bulgusu ise öğretmen adaylarının psikolojik belirti düzeylerinin düşük olmasıdır. Çünkü üniversite yaşantısı gencin psikolojik durumunu düzeltmede önemli bir olgudur. Üniversite sürecinde birey, kendini tanıma ve geliştirme sürecine katkıda bulunmakta ve istendik özelliklere sahip olmaktadır. Yeşilyaprak (2002), tarafından yapılan boylamsal bir çalışmada, üniversite öğrencilerinin eğitim süreci boyunca psikolojik belirtilerinin olumlu anlamda azaldığı, özsaygı, atılganlık ve denetim odağı gibi özelliklerinin geliştiğı bulgusuna ulaşılmıştır. Günümüzde de bu bulgular geçerliğini korumaktadır. Araştırmanın başka bir sonucu da cinsiyet değişkeni açısından öğretmen adaylarının Çocuk Örselenme Yaşantılarının ortalama puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaşmasıdır. Öğretmen adayları çocukluk çağında en çok fiziksel olarak örselendiklerini belirtmişlerdir, bu alt boyutta kız ve erkeklerin ortalama puanları arasında anlamlı fark bulunmuştur. Kız öğrencilerin, erkek öğrencilerden daha yüksek puanlar aldıkları görülmüştür. Duygusal istismar toplumda en yaygın görülen istismar türüdür (Karakuş, 2006). Buna rağmen duygusal istismarın tanımlanması, kanıtlanması ve önlenmesi oldukça güçtür. Bu sebepten dolayı öğretmen adaylarının duygusal istismar boyutlarında anlamlı fark bulunmamış olabilir. Siar (1985) tarafından yapılan bir çalışmada; toplumumuzda her iki kişiden birinin çocukların dövülmesinden yana olduğu belirtilmiştir. Toplumumuzun %42'si terbiye için çocuğa ceza verilmesi gerektiğini düşünmektedir (Akt: Erol, 2007). Bu cezalar içinde en fazla (%68) “*çocuğa dayak atmak*” olduğu görülmektedir

(Polat, 2007). Söz konusu araştırmada da fiziksel istismar bulguları anlamlı farklılık oluşturmaktadır. Çünkü yetişkinler fiziksel istismarı bir çocuk yetiştirme aracı veya kontrol etme mekanizması olarak görmekteirler. Kız çocuklarının erkek çocuklara göre daha az tepkisel olması ve daha içe kapanık davranmaları, daha fazla fiziksel istismara uğramalarının nedeni olabilir. Yine erkeklerin daha fazla riskli davranışlar sergilemeleri, daha az fiziksel istismara uğramalarına neden olabilir (Steinberg, 2004). Dünyada farklı ülkelerde yapılan çalışmalarda benzer sonuçlar vermektedir. Polonya'da 2001 yılında 1058 yetişkinin çocukluklarında maruz kaldıkları şiddete yönelik yapılan bir araştırma da, yetişkinlerin %80'i çocukluk döneminde dayaağa maruz kaldığını belirtmiş, sadece %20'si hiç dayak yemediklerini belirtmişlerdir (UNICEF, 2005). New York'ta 639 kişi ile yapılan bir çalışmada, çocukluk çağında genel istismar oranı %12 olarak bulunurken, en yüksek oranı %6.9 oranında fiziksel istismar daha sonra, %6.1 oranında da ihmal ve %3.4 oranında cinsel istismar olduğu tespit edilmiştir (Johnson vd., 1999). Bu çalışmalar, araştırmanın bulgularıyla paralellik göstermektedir.

Kız ve erkek öğrencilerin, Psikolojik Belirti Tarama Testinin, somatizasyon, kişilerarası duyarlılık, depresyon, kaygı, fobik anksiyete ve iştah, uyku bozuklukları ve suçluluk alt boyutlarından aldıkları ortalama puanların, cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir. Psikolojik belirti türlerinde, kız öğrencilerin ortalama puanlarının, erkek öğrencilerden fazla olduğu görülmektedir. Psikolojik belirtilerin, toplumumuzda yaygınlığı üzerinde yapılan çalışmalar incelendiğinde, kadınların psikolojik rahatsızlıklara erkeklere göre daha eğilimli oldukları görülmektedir (Öztürk, 2007). Çünkü kadınlar toplumda daha çok psiko-sosyal baskı görmekteirler ve bu durumun sonucu olarak psikolojik durumlarını daha iyi ifade etmiş olabilirler (Yeşilyaprak, 2002).

Öğretmen adaylarının fiziksel örselenme düzeyleri ile obsesif kompulsif bozukluk, kişiler arası duyarlılık, depresyon, kaygı, öfkedüşmanlık, fobik anksiyete, paranoid düşünce, psikotizm, ek bozukluklar ile psikolojik belirtilerinin toplamında, pozitif bir ilişki bulunmaktadır. Ülkemizdeki çocuk istismarı ve ihmal ile ilgili yapılan bir çalışmada, fiziksel istismar için yaygınlık oranının ,15 ile ,75 arasında iken cinsel istismar için yaygınlık oranının ise yaklaşık ,20 civarında olduğu belirtilmektedir (Aksel ve Yılmaz Irmak, 2005). Kendall-Tackett (2002) istismarın sağlığı etkileyebildiği dört alan tanımlamaktadır. Bu alanlar; davranışsal, sosyal, bilişsel ve duygusal alanlardır. Bu bağlamda çocuk istismarının ruhsal alanda olumsuz etkilere sahip olduğunu söylemek mümkündür. Çalışmanın bu bulgusu da, söylemi doğrular niteliktedir.

Fiziksel istismarın davranış problemleri, depresyon ve içselleştirilmiş davranışlarla ilişkili olduğu belirtilmiştir (Kim ve Cichetti 2003). Öğretmen adaylarının duygusal kötüye kullanım ve cinsel kötüye kullanım yaşantıları ile psikolojik belirtileri arasında bir ilişkiye rastlanılmamıştır. Çünkü bu istismar türlerinin saptanması zordur ve kişi bu tür istismar durumlarını açığa vurmak istemeyebilir.

ÖNERİLER

Bu sonuçlar doğrultusunda araştırmacılar, farklı alanlardaki öğretmenlerin çocukluk çağı örselenme düzeyleri ile çocuklara davranış biçimleri arasındaki ilişkiyi inceleyebilirler. Bu çalışma farklı evren ve örneklem gruplarıyla ölkemizde ve farklı ölkelerde çalışılıp, bulgular kıyaslanabilir. Yetişkinlerin istismar farkındalığını geliştirmeye yönelik eğitim programları hazırlanıp, deneysel çalışmalar yapılabilir. En önemli de istismara yönelik farkındalığı artırmak adına üniversite öğrencileri, aileler ve eğitimcilere yönelik hizmet içi eğitimler düzenlenebilir. Yapılacak bu çalışmalar, ölkemizin ve dünyadaki diğer toplumların bilinçlenmesi ve sağlıklı nesiller yetiştirmesi adına büyük bir önem taşımaktadır.

KAYNAKLAR

- Aksel, ř. ve Yılmaz Irmak, T., 2005. Review of child abuse and neglect literature in Turkey. Xth ISPCAN European Regional Conference on Child Abuse and Neglect, 11-14 September, Berlin, Germany.
- American Academy of Pediatrics Committee on Child Abuse and Neglect, 1991. Guidelines for the evaluation of sexual abuse in children. *Pediatrics* 87, 254-260.
- Ammerman, T. R., Cassisi, İ. J., Hersen, M., and Van Hasselt, V. B., 1986. Consequences of physical abuse and neglect in children, *Clinical Psychology Review*, 6, 291-310.
- Aslan, H. ve Alparslan, N., 1999. Çocukluk Örselenme Yaşantıları Ölçeği'nin bir üniversite öğrencisi örnekleminde geçerlik, güvenilirlik ve faktör yapısı, *Türk Psikiyatri Dergisi*, 10(4), 275-285.
- Brown, L., K., Hadley, W., Stewart, A., Lescano, C., Whiteley, L., Donenberg and G., Diclemente, R., 2010. Psychiatric disorders and sexual risk among adolescents in mental health treatment. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 78, 590-597.
- Büyüköztürk, ř, Çakmak Kılıç, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, ř., ve Demirel, F., 2011. *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem A.

- Doğrucan, A. ve Yıldırım, Z., 2011. Yazılı Basında Çocuk İstismarı Haberlerinin İncelenmesi, *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 176-194.
- Dunn, M. G., Tarter, R. E., Mezzich, A. C., Vanyukov, M., Kirişci, L. and Kirillova, G., 2002. Origins and consequences of child neglect in substance abuse families. *Clinical Psychology Review*, 22, 1063-1090.
- Erol, D. 2007. *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Öğretmenlerin Çocuklardaki Fiziksel İstismar Belirtilerine İlişkin Farkındalıklar: Eskişehir İli Örneği*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Glaser, D. 2002. Emotional abuse and neglect (psychological maltreatment): a conceptual framework. *Child Abuse Neglect*, 26, 697-714.
- Green, C., Flowe-Valencia, H., Rosenblum, L. and Alan, T., 1999. Do physical and sexual abuse differentially affect chronic pain states in women. *Journal of Pain Symptom Manage* 18 (6), 420- 426.
- Hart, S. N., Brassard, M. R., Binggeli, N. J., and Davidson, H. A., 2002. Psychological maltreatment. In J. E. B. Myers, L. Berliner, J. Briere, C. T. Hendrix, C. Jenny, & T. A. Reid (Eds.), *The APSAC handbook on child maltreatment* (2nd ed., pp. 79–103). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Herrenkohl, R. C., Egof, B. P. and Herrenkohl, E. C., 1997. Preschool antecedents of adolescent assaultive behavior: A longitudinal study. *American Journal of Orthopsychiatry*, 67 (3), 422-432.
- Johnson, J. G., Cohen, P., Brown, J., Smalies, E., Bernstein, M. and David. P., 1999. Childhood maltreatment increases risk for personality disorders during early adulthood. *Arch Gen Psychiatry*, 56, 600-606.
- Karakuş, T., F., 2006. *Ergenlerde algılanan duygusal istismar ile sosyal beceri arasındaki ilişki*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karasar, N., 2012. Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Nobel Yayın.
- Kendall-Tackett, K. A., Williams, L. M. and Finkelhor, D., 1993. Impact of sexual abuse on children: A review and synthesis of recent empirical studies. *Psychological Bulletin*, 113, 164-180.
- Kendall-Tackett, K. A. 2002. The health effects of childhood abuse: Four pathways by which abuse can influence health. *Child Abuse and Neglect*, 26, 715-729.
- Kılıç, M., 1989. Belirti Tarama Listesi (SCL-90-R)'nin Geçerliliği ve Güvenirliği. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 1 (11), 45-52.
- Kim, J. and Cichetti, D., 2003. Social self-efficacy and behavior problems in maltreated and nonmaltreated children. *Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology*, 32, 106-117.

- King, G., Flisher, A. J., Noubary, F., Recee, R., Marais, A., and Lombard, C., 2004. Substance abuse and behavioral correlates of sexual assault among south african adolescents. Child abuse and neglect. *The international Journal*, 28(6),683-696.
- Kolko, D. J., 2002. Child physical abuse. 2nd edition (s. 21-54). California: Sage Publications, Thousand Oaks.
- Nolin, P. and Either, L.S., 2007. Using neuropsychological profiles to classify neglected children with and without physical abuse. *Child abuse and neglect*, 31 (6) , 631-643.
- Nurcombe, B., 2000. Child sexual abuse I: psychopathology. *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry*, 34 (1), 85-91.
- Öztürk, S., 2007. *Çocuklarda Duygusal İstismar*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal bilimler enstitüsü, Elazığ.
- Polat, O., 2007. Tüm boyutlarıyla çocuk istismarı. Ankara: Seçkin yayıncılık.
- Runyan, D., Wattam, C., Ikeda, R., Hassan, F. and Ramiro, L., 2002. Child abuse and neglect by parents and other caregivers. *World report on violence and health*. WHO, Geneva.
- Springer, K. W., Sheridan, J., Daphne, K. and Carnes, M., 2003. The long-term health outcomes of childhood abuse. *J. Gen. Intern Med*, 18 (10), 864-870.
- Steinberg, L., 2004. Risk-taking in adolescence: What changes, and why? *Annals of the New York Academy of Sciences*, 1021, 51–58.
- Street, A. E., Gibson, L. E. and Holohan, D. R., 2005. Impact of childhood traumatic events, trauma-related guilt, and avoidant coping strategies on PTSD symptoms in female survivors of domestic violence. *Journal of Traumatic Stress*, 18 (3), 245–252.
- Tanner, K. and Turney, D. 2003. What about child neglect? A critical review of the literature and its application to social work practice. *Child and Family Social Work*, 8 (1), 25-34.
- Unicef, 1995. Türkiye Temsilciliği. Çocuk istismarı ve ihmali, Ankara. 20 Kasım 2015 tarihinde <http://www.unicef.org.tr/> adresinden alınmıştır.
- Unicef, 2005. Türkiye'de çocuk istismarı ve aile içi şiddet araştırması. Özet Rapor. Ankara.
- 20 Kasım 2015 tarihinde <http://www.unicef.org.tr/sayfa.aspx?id=22> adresinden alınmıştır.
- Yalçın, N., 2011. *Türkiye'de Çocuk İstismarı ve Çözüm Önerileri*. Yüksek Lisans Projesi, İstanbul: Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yeşilyaprak, B. ve Kısaç, İ., 2000. Marmara Bölgesi Depremleri Sonrası Stres Tepkileri: Karşılaştırmalı Bir Çalışma, 36.Ulusal Psikiyatri Kongresine Sunulan Bildiri, Antalya.

- Yeşilyaprak, B., 2002 Üniöersiteye devam eden ve etmeyen bir grup gencin psikolojik belirtiler açısından karşılaştırılması. *Türk PDR dergisi*, 18, 35-42.
- Yılmaz Irmak, T., 2011. Fiziksel istismara uğrayan ergenlerde dayanıklılığın incelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 12 (2), 1-21
- Yılmaz Irmak, T., 2008. *ocuk İstismarı ve İhmalinin Yaygınlığı ve Dayanıklılıkla ilişkili faktörler*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ege üniversitesi, İzmir.

EXTENDED ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the level of childhood abuse and psychological symptoms of teacher candidates somevariables (gender). The study has the feature of a descriptive study as it reveals the current situation regarding the subject. In order to reach the aim of this study, the following research questions have been addressed:

1. What are the level of teacher candiddates child abuse and psychological symptom?
2. Are statistically teacher candiddates child abuse and psychological symptom different in terms of genders?
3. Is there any statistically significant relationship between teacher candidates child abuse and psychological symptom.

This present study has been conducted by quantitative research approach. At this point, the aim of quantitative research approach is to both objectively examine people' social behaviors by observation, experiment, and test and explain by numeric data.

In this study, relational scanning model (survey), a quantitative research approaches, was used. This model (survey) aims to measure whether or not two or more variables tend to change together in the same time period. In this respect, the aim of survey technique was to observe all situations in its true colors (Karasar, 2012).

The study group of this current research consists of 322 teacher candidates who are studying at the college of education in a public university. 160 of them are students at the Pre-School Teaching Department and 162 of them are students at the and Psychological Counseling and Guidance departments. The study group of this research has been determined by simple random sampling method. At this method, the probability of being selected is the same for everyone in the universe (Büyüköztürk, akmakKılı, Akgün, Karadeniz, and Demirel, 2011).

The data were collected with the help of Childhood t-Trauma Questionnaire and Symptom Check List (SCL-90-R). The study has the feature of a relationals creening model study as it reveals the current situation regarding thesubject. T test, and pearson correlation analysis were used in analyzing the acquired data. The

researchers have collected data with the face to face application of the data collection tools to the teacher candidates. The collected data has been analyzed by SPSS 20.0 programme. First of all, the researchers wanted to know that the collected data has been distributed normally. Therefore, they have examined the normality test and found that the collected data has been normally distributed. Hence, independent t-test has been used. When there are two independent groups, independent t-test has been used (Büyüköztürk et al., 2011). The relationship between child abuse and psychological symptom of the teacher candidates has been examined by Pearson's correlation analysis. The results have been evaluated with the level of meaning of 0,5.

Even though teacher candidates have been abused with the respect of low level in terms of physical and sexual abuse in their childhood, they have been highly abused in terms of emotional. Additionally, Psychological Counseling and Guidance teacher candidates have been more abused in their childhood than Preschool Education teacher candidates. Another result of this study is that prospective teachers' psychological symptoms level is low. Teacher candidates reported that they mostly have been abused in terms of physical. At this point, the researcher has found that there is a statistically significant differences between female and male teacher candidates ($p < ,05$).

Moreover, it is found that there are some statistically significant differences between female and male teacher candidates in terms of some variables such as somatization, interpersonal susceptibility, depression, anxiety, phobic anxiety and relish, sleep disorders and guilt ($p < ,05$). It is also found that there are positive relationship between physical abuse and psychological symptoms ($p < ,05$). On the other hand, it is found that there is not any relationship between emotional and sexual abuse experiences with psychological symptoms ($p > ,05$).

According to the results of this study, researchers might examine the relationship between teachers' which are at different branches abuse level and their behaviour styles to students. Furthermore, this study can be conducted with different sample. Also, some training programs can be organized for adults and conduct some experimental studies. Some in service training activities can be organized for under graduate students, parents, and educators. By doing so, the number of conscious people in the society might be increased. Abuse experiences of people in their childhood directly and indirectly affect their psychological circumstances. People have tendency to hide emotional and sexual abuse experiences, they obviously mention their own physical abuse experiences. It is very upset to state that the researcher has come to this conclusion with some results.

Başvuru: 31.01.2016

Yayına Kabul: 27.03.2017